

Märkused ja nõuanded ohuliikide kohta

Füüsikalised ohud

Segu ohtlikkus võib erineda tema üksikute koostisosadega kaasnevatest ohtudest, näiteks tuleohtliku ja oksüdeeriva aine segu võib olla plahvatusohtlik.

Praktikas on füüsikaliste ohtude klassifitseerimiseks järgmised võimalused:

1. leida katseandmed, millest tuletati transpordiklassifikatsioon, ja kasutada neid CLP-määruse kohase klassifikatsiooni määramiseks;
2. leida usaldusväärsetest allikatest andmed ja kasutada neid;
3. teha asjakohased katsed.

1. variandi korral tuleb teada, et transpordiklassifikatsioonis lähtutakse ohtude hierarhiast, mis tähendab, et suurem oht võib asendada väiksema ohu. CLP-määruses see nii ei ole, kuigi on olukordi, kus seda põhimõtet rakendatakse, näiteks ei tohiks potentsiaalselt plahvatusohtliku aine või seguga üsna arusaadavatel põhjustel teha süttivuse katseid. Üldiselt on vaja tegelikke katseandmeid ja transpordiklassifikatsioonist ei piisa.

2. variant on tegelikult kohaldatav ainult lihtsatele füüsikalistele ohtudele, näiteks vedelike tuleohtlikkusele. Kasutada võib usaldusväärsest andmeallikast saadud leekpunkti, kuid segude puhul on sellised andmed harva kättesaadavad.

3. variandi jaoks saate vajalikku teavet CLP kriteeriumide kohaldamise juhendist.

Kui klassifitseerimise eesmärgil tehakse füüsikaliste ohtude uusi katseid, tuleb need teha kooskõlas asjakohase tunnustatud kvaliteedisüsteemiga [nt hea laboritava] või laborites, mis vastavad asjakohasele tunnustatud standardile (nt ISO 17025). Vt CLP Küsimused ja vastused, punkt 268.

Märkused ja nõuanded ohuliikide kohta

Terviseohud

Praktikas on otseselt segudega seotud terviseandmed harva kättesaadavad. Kui aga asjakohane, usaldusväärne ja teaduslikult tõestatud teave on olemas, võib see klassifitseerimise seisukohalt olla väga väärtuslik. Näiteks võib olla teavet segu sensibiliseeriva mõju kohta inimestele. Tervisohtude klassifitseerimist mõjutavad ka teatavad füüsikalised-keemilised parameetrid: söövitavuse ja ärritavuse puhul tuleb arvesse võtta segu pH-väärtust; hingamiskahjustusi tekitava toksilisuse puhul võib vaja minna kinemaatilise viskoossuse mõõtmist.

Enamikul juhtudel tuleb segu terviseohtlikkuse klassifitseerimisel lähtuda andmetest, mis on teada segu koostisosadeks olevate ainete kohta. Teatavate ohtude, nimelt akuutse toksilisuse, nahasöövituse/-ärrituse ja raske silmakahjustuse / silmade ärrituse puhul kasutatakse segu klassifitseerimiseks summeeritavuse teoorial põhinevat lähenemisviisi, mille kohaselt eeldatakse, et iga koostisosa suurendab segu ohtlikkust proportsionaalselt oma toime ja sisaldusega. Ka narkootilise toime ja hingamisteede ärrituse puhul loetakse, et iga koostisosa mõju on lisanduv, kui ei ole tõendatud vastupidist. CLP-määrus sisaldab konkreetseid meetodeid ohtude üldiseks klassifitseerimiseks summeeritavuse valemi järgi (I lisa punkt 3.1.3.6, I lisa punkt 3.2.3.3.4, I lisa punkt 3.3.3.3.4, I lisa punkt 3.8.3.4.5).

CLP-määruses erineb suurem osa arvutusi ohtlike valmististe direktiivi (DPD) kohastest arvutustest ja seega ei saa varasemaid järeldusi kasutada. Näiteks akuutse toksilisuse, naha ja silmade ärrituse ning reproduktiivtoksilisuse puhul on kontsentratsiooni piirväärtused nüüd teatavatel juhtudel rangemad. Seetõttu võib mõni varem DPD kohaselt klassifitseeritud segu olla nüüd rangema klassifikatsiooniga. Lisaks võib segu olla CLP-määruse alusel klassifitseeritav, isegi kui seda DPD alusel ei klassifitseeritud. Seda tuleb teil hoolikalt kontrollida.

Märkused ja nõuanded ohuliikide kohta

Keskkonnaohud

Keskkonnaohtude hulka kuulub praegu ainult ohuklass „Oht vesikeskkonnale”. Veeorganismide jaoks võib olla ohtlik nii aine akuutne kui ka pikaajaline toksilisus ning ohuklass jaguneb sellele põhimõttele vastavalt. Akuutse ja pikaajalise toksilisuse ohukategooriaid kohaldatakse eraldi.

Veekeskonda ohustavate segude toksilisuse andmed enamasti puuduvad. Kui need andmed on äga olemas, võib neid klassifitseerimiseks kasutada. Üldiselt tuleb lõpliku segu õige ohuklassifikatsiooni tuletamiseks lähtuda koostisosade klassifikatsioonist. Kohaldatakse kaalutud summa meetodit, mille puhul kasutatakse korrutustegureid. Korrutustegurite käsitus loodi selleks, et anda segude klassifitseerimisel suurem kaal väga mürgistele ainetele. Tootjad, importijad ja allkasutajad peavad kehtestama veekeskonnale ohtlikuks klassifitseeritud 1. kategooria akuutse toksilisuse ja/või 1. kategooria kroonilise toksilisusega ainetele korrutustegurid (vt CLP-määruse kriteeriumide rakendamise juhendi punkt 1.5.2).

Segude importijad ja tootjad ei pea esitama uusi katseandmeid veekeskonda ohustava akuutse toime klassifikatsiooni kindlaksmääramiseks.

Märkused ja nõuanded ohuliikide kohta

Oht osoonikihile

Kui segu sisaldab 0,1% ulatuses ainet, mis on osoonikihile ohtlik, tuleb ka segu ise vastavalt klassifitseerida.

Ohtlike valmististe direktiivist (DPD) üle võetud omaduste kohta tuleb esitada täiendavad (EUH) ohulaused.

Teatavad füüsikalised ja tervist mõjutavad omadused, mis ei sisaldunud ühtses ülemaailmses kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise süsteemis (GHS), võeti DPD-st üle CLP-määrusesse. Need omadused ja vastavad EUH-laused on loetletud CLP-määruse II lisa 1. osas: TÄIENDAV OHUTEAVE. Ohtlikkuse hindamisel ei tohi neid omadusi unustada.

